

ТДВ «ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ»
НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»
ПОЛОЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА БІЛОРУСЬ)

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

*Збірник матеріалів
II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(5 жовтня 2018 р., м. Київ)*

Посвідчення УкрІНТЕІ № 460 від 28 вересня 2018 року

Київ
ТОВ «ВІПО»
2018

УДК 330.3
Р 64

Матеріали публікуються в авторській редакції

Рекомендовано до друку Вченою радою
ТДВ «Інститут обліку і фінансів» (протокол № 4 від 02.10.2018 р.)

Р 64 **Розвиток національних фінансово-економічних систем в умовах глобальних викликів:** збірник матеріалів II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (5 жовтня 2018 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВПО», 2018. 370 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені різноманітним аспектам розвитку національних фінансово-економічних систем в умовах глобальних викликів. Зокрема, приділено увагу дослідженню стану і перспектив бухгалтерського обліку і оподаткування, впливу глобалізації на функціонування національних фінансових систем. Розкрито особливості управління розвитком економіки в умовах глобальних викликів.

Видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів, які цікавляться розвитком економічної науки.

Р 64 **Развитие национальных финансово-экономических систем в условиях глобальных вызовов:** сборник материалов II Междунар. науч.-практ. интернет-конф. (5 октября 2018 г.; г. Киев) / Отв. за вып. С. Остапчук. К.: ООО «ВПО», 2018. 370 с.

Содержащиеся в сборнике тезисы посвящены различным аспектам развития национальных финансово-экономических систем в условиях глобальных вызовов. В частности, уделено внимание исследованию состояния и перспектив бухгалтерского учета и налогообложения, влияния глобализации на функционирование национальных финансовых систем. Раскрыты особенности управления развитием экономики в условиях глобальных вызовов.

Издание предназначено для научных работников, практиков, преподавателей, аспирантов и студентов экономических специальностей, а также для широкого круга читателей, интересующихся развитием экономической науки.

УДК 330.3

© Журнал «Облік і фінанси», 2018
© Автори, 2018

ЗМІСТ

Вітальне слово від організаторів	10
---	----

Секція І. Бухгалтерський облік та оподаткування: стан і перспективи

<i>Абрамова В.І.</i> Формування облікової політики підприємства в цілях оподаткування	12
<i>Балазюк О.Ю., Будник К.О.</i> Професійне судження бухгалтера у контексті складання фінансової звітності	15
<i>Бацюрівська В.В.</i> Організація обліку власного капіталу підприємства для забезпечення інформаційних потреб управління	18
<i>Бовкун Б.Ю., Овчарова Н.В.</i> Проблемні аспекти формування обліково-аналітичного забезпечення управління прибутком підприємства	21
<i>Божко А.І.</i> Економічна сутність та облікова класифікація витрат на виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг	24
<i>Бубир І.В.</i> Проблеми удосконалення інформаційних систем у бухгалтерському обліку	27
<i>Бурко К.В.</i> Роль взаємозв'язку оцінки та калькуляції у вирішенні управлінських завдань підприємства	29
<i>Василевич Д.Ю.</i> Основные аспекты формирования консолидированной отчетности в отражении международных стандартов финансовой отчетности	32
<i>Вертинская Е.И.</i> Проблема оценки возвратных отходов на современном этапе развития экономики	35
<i>Видий К.О.</i> Проблеми і перспективи розвитку обліку грошових коштів на рахунках у банку	39
<i>Вознюк О.М.</i> Проблемні аспекти обліку нематеріальних активів на підприємствах України	43
<i>Гайдучок Т.С., Дмитренко О.М.</i> Фінансова звітність підприємств в умовах імплементації стандартів ЄС з бухгалтерського обліку	46
<i>Горячева М.О., Овчарова Н.В.</i> Аналіз нормативно-правового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності	49
<i>Гуцаленко Л.В., Михальчишина Л.Г.</i> Креативний облік в системі формування звітної інформації	52
<i>Даровік О.О.</i> Податкове адміністрування: історія розвитку	55
<i>Ільїн В.Ю., Ільїна О.В.</i> Проблеми обліку інноваційного розвитку підприємства	57
<i>Ілляшенко К.В.</i> Формування показників статистичної звітності: бухгалтерський аспект	60

Секція II. Вплив глобалізації на функціонування національних фінансових систем

<i>Альмотавак Д.Ф.</i> Ефективність системи гарантування депозитів вкладників	182
<i>Бакуменко К.А.</i> Вплив глобалізації на функціонування та розвиток фінансової системи України	183
<i>Безпалько А.Д., Олейнічук Т.В.</i> Основні завдання грошово-кредитної політики Національного банку України в сучасних умовах	187
<i>Бершадська І.І.</i> Трансформація податку на прибуток в умовах глобалізації в Україні	190
<i>Голякович М.В.</i> Положительное и отрицательное влияние иностранного инвестирования на национальную экономику страны-рецепиента	192
<i>Касич А.О., Горбенко Т.О.</i> Фінансування інноваційної діяльності: завдання українських підприємств через призму зарубіжного досвіду	194
<i>Касич А.О., Козаченко Т.О.</i> Оптимізація структури капіталу у контексті забезпечення розвитку підприємства	197
<i>Кравівін Є.П.</i> Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України	199
<i>Kutova D.V.</i> Regulation of inflation	201
<i>Куцаб П.А.</i> Фінансово-економічний розвиток прикордонних територій України в межах співпраці України та Польщі	203
<i>Кучер Д.О.</i> Стратегії формування фінансових ресурсів комерційного банку	206
<i>Маркович Т.Г.</i> Наукові розвідки щодо сутності оцінки кредитоспроможності суб'єктів господарювання	208
<i>Мась Р.В., Бурцева О.Є.</i> Забезпечення стійкості та стабільності фінансової системи країни в умовах глобалізації	213
<i>Некрутенко А.А.</i> Ризики залучення коштів із депозитних джерел	215
<i>Панич О.І., Жмурко Н.В.</i> Роль фінансової глобалізації у розвитку фінансового ринку	216
<i>Полторак Т.Ю.</i> Зарубежный опыт в вопросах оценки кредитоспособности заемщика	219
<i>Потороченко В.В.</i> Вплив валютного курсу на формування депозитних ресурсів банків	223
<i>Прутська О.О., Рудь Н.І.</i> Напрями вдосконалення системи гарантування вкладів в Україні	224
<i>Прутська О.О., Татаріна М.А.</i> Вплив фінансової глобалізації на розвиток банківської системи України	227
<i>Садиков С.Р.</i> Вплив паритету відсоткових ставок на валютний курс	230

Список використаних джерел:

1. Смовженко Т., Серветник І. Розвиток національної системи гарантування вкладів фізичних осіб: застосування передових принципів та методів. Банківська справа. 2012. № 5. С. 59–75.
2. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <http://www.fg.gov.ua>.

О.О. ПРУТСЬКА, *д.е.н.,*
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет

М.А. ТАТАРИНА, *магістрант,*
Вінницький національний аграрний університет

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Глобалізація фінансових ринків передбачає усунення бар'єрів між внутрішніми та міжнародними ринками й розвиток багатоваріантних зв'язків між окремими секторами економіки. Глобалізація банківської сфери призводить до посилення процесів злиття та поглинання. Слідом за промисловими гігантами банківські установи долають національні межі й стають транснаціональними. Основними факторами, що підштовхують банки до міжнародних злиттів і поглинань, є конкуренція і необхідність здійснення процесів міжкордонних кооперацій.

Угоди по злиттю і поглинанню забезпечують кредитним організаціям найбільш швидке і легке проникнення на зарубіжні ринки в умовах, коли розвиток за рахунок власних ресурсів обумовлено ризиком втрати стратегічних можливостей, а прийнятні джерела зростання всередині країни вичерпані. Багато банків розглядають злиття і поглинання як основний спосіб росту і зниження витрат за рахунок економії від масштабу. Угода про зняття з 1999 р. бар'єрів на ринках позикових капіталів і вільний доступ іноземних конкурентів до національних банківських, страхових і фінансових сфер прискорила ці процеси.

Сучасний стан банківської системи України характеризується наступними даними (табл. 1).

Із поширенням глобалізаційних процесів умови функціонування українських банків істотно змінилися. Через механізми купівлі та створення фінансових установ стало можливим поглинання української банківської системи, яка менш конкурентоспроможна на світовому фінансовому ринку, системами більш розвинутих країн. Також спостерігається тенденція взаємопроникнення капіталу фінансового та виробничого секторів економіки та стирання кордонів фінансової діяльності на світовому ринку, що сприяє активізації обміну капіталами між різними країнами. Ці умови та особливості слід урахувувати при розробці напрямів і рекомендацій щодо забезпечення стабільності банківської системи України.

Таблиця 1

Основні показники банківського сектору України, млрд.грн.

Показники	Роки					
	2010	2012	2014	2016	2017	II 2018
Кількість діючих банків, од	175	174	145	96	82	82
Загальні активи	1090	1264	1477	1737	1848	1854
Валові кредити суб'єктам господарювання	537	634	820	847	870	876
Валові кредити фізичним особам	205	184	208	157	171	180
Кошти суб'єктів господарювання	160	221	283	413	427	404
Кошти фізичних осіб	276	368	403	437	479	492

Джерело: офіційний сайт НБУ.

На думку О.В. Дзюблюка, інтеграція національної банківської системи у світовий банківський сектор відбувається за такими напрямками [1]:

1. Наявність іноземного капіталу в національній банківській системі і національного – в банківських системах інших країн.
2. Встановлення прямих кореспондентських відносин з іноземними банками.
3. Участь національних банків в міжнародних банківських організаціях і платіжних системах (МВФ, Світовий банк, БМР).
4. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями на рівні Національного банку [1].

Необхідно зазначити, що у світовій практиці стимулювання процесів злиття та поглинання, в ході яких проблемні банки включаються до складу фінансово-стійких і сильних банків, є одним із способів реструктуризації банківської системи взагалі, а в умовах кризи особливо. Крім того, зацікавленість держави у прийнятті подібних рішень зумовлена мінімальними витратами з державного бюджету на порятунок неплатоспроможних банків та на виплату вкладів.

На даний час в Україні в стані ліквідації знаходиться 10 банків, щодо 15 ліквідаторами вживаються заходи щодо їх виключення з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців [2]. Саме ці банки повинні бути основними претендентами на консолідацію з більш ефективно працюючими банками, але в цьому випадку, одним із найважливіших завдань держави повинна бути розробка стратегії і створення умов для результативного проведення процесів злиття і поглинання.

У банківській сфері України початком процесу злиття та поглинання вважається 1999 рік. Так, з початку 1999 року по 2004 рік відбулось 10 процесів злиття та поглинання. У 2005-2009 роках завершено 32 угоди зі злиття й поглинання [2]. Даний період характеризується значною кількістю угод, які

укладені з іноземними банками. Але особливостями злиття і поглинання на українському ринку банківських послуг були поглинання іноземним інвестором українського банку з його наступним перепродажем (банківські активи скупалися з метою розширення міжнародної структури бізнесу, діяльність активно не розвивали, здійснення передпродажної підготовки). Необхідно зазначити, що станом на 01.01.2012 року частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків України складала 41,9 %, порівняно з 33,9 % на 01.03.2014 року.

Для банківської системи України 2013 рік можливо охарактеризувати укрупненням банківських активів за рахунок процесів злиття та поглинання за участю українського капіталу. Так, за даними УКРІНФОРМУ, у групу «Дельта» було об'єднано «Кредитпромбанк», банки «Омега», «Айстра» й «Дельта». «Смарт-Холдинг» Вадима Новинського купив 100 % акцій «БМ Банку», ПУМБ придбав 100 % статутного капіталу «Банку Ренесанс Капітал», власники «Фідобанку» закрили угоду з купівлі АТ «Ерсте Банк», ПАТ «ФКБ Банк» було реорганізовано шляхом приєднання до ПУАО «Фідобанк».

В той же час, розвиток кризових явищ обумовив введення протягом першого кварталу 2014 року тимчасової адміністрації в банки: ПАТ «БАНК ФОРУМ», АТ БАНК «МЕРКУРІЙ», АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК», ПАТ «РЕАЛ БАНК», ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ДАНІЕЛЬ».

Україна внесла дуже скромний внесок в загальносвітовий показник злиттів і поглинань. Обсяг всіх злиттів і поглинань на українському ринку знаходився в межах 1 млрд. дол. США, а самі угоди ставилися до розряду технічних [2]. Вітчизняна банківська система значно відстає від європейських країн за рівнем капіталізації банків, одним із варіантів можливого її підвищення є злиття і поглинання. Це є також однією з вимог МВФ, зменшення кількості банків за рахунок виконання процедури злиття та поглинання. Так, Незалежна асоціація банків України запропонувала скоротити цю процедуру шляхом подання пакетів документів одночасно до НБУ та до Антимонопольного комітету України. Проте ця новина з'явилася у ЗМІ ще 22.02.2016, і до цього часу пропозиція лише залишається пропозицією. Іншою умовою, яка гальмує активний процес злиття та поглинання у банківській системі, є значний ризик об'єднання з проблемними банками або банками, які в недалекому минулому могли втратити ліцензію [2].

Міжнародна практика свідчить, що процеси злиття та поглинання активно використовуються з метою збільшення капіталізації банківської системи. До найбільших злиттів і поглинань банків за обсягом статутного капіталу належать чотири американські банки: JP Morgan, Bank of America, Citigroup, Wells Fargo, які використовують даний механізм.

В Україні небагато випадків, коли банки застосовують процеси злиття і поглинань. Насамперед ініціаторами були банки зі 100-відсотковим іноземним капіталом: Райффайзен Інтернешнл, Volksbank International AG, Svedbank, Erste Bank. Вітчизняні банки отримували доступ до більшої матеріальної бази, міжнародного досвіду управління, використання моделі оптимізованих гнучких процесів.

Іноземні банки, своєю чергою, прагнуть розширити географічні межі власного впливу та мати можливість функціонувати на банківському ринку з вищими ставками порівняно з їх вітчизняними. Зважаючи на політико-економічну кризу в Україні інтерес іноземних інвесторів до вітчизняної банківської системи зменшився, саме через це збільшення кількості процесів злиття та поглинання з іноземними банками у найближчий час очікувати не варто [3].

Найближчим часом чинниками впливу на розвиток вітчизняного ринку злиттів та поглинань банків будуть: стабілізація загальної економічної та політичної ситуації, прогнозованість динаміки валютного курсу, узгодження очікувань учасників процесів злиття та поглинання щодо вартості активів українських банків, відновлення стабільності функціонування світових кредитних ринків. В Україні гостро необхідна синергія фінансових установ для загального зміцнення системи країни. Об'єднані зусилля допоможуть легше пережити ситуацію, в якій перебуває Україна, але й вийти на новий етап розвитку.

Список використаних джерел:

1. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів: монографія / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Тернопіль: Астон, 2012. – 358 с.
2. Набок І. І., Вишнякова О. В. Злиття і поглинання у банківській сфері: сучасні тенденції європейського і вітчизняного ринків. Стратегія розвитку України. 2017. № 1. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/sru_2017_1_25.pdf
3. Федорів Ю. Банківський М&А: що відбувається в Україні. URL: <https://finclub.net/ua/blogs-all/bankivskiyi-m-a-shcho-vidbuvaetsia-v-ukraini.html>

*С.Р. САДИКОВ, аспірант кафедри фінансів,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

ВПЛИВ ПАРИТЕТУ ВІДСОТКОВИХ СТАВОК НА ВАЛЮТНИЙ КУРС

Відсоткові ставки центральних банків впливають на валютний курс через зміну прибутковості активів, номінованих в певній валюті, а отже і на попит на дану валюту. Іншими словами, наприклад, в разі перевищення резервної ставки Федеральної Резервної Системи над відсотковою ставкою іншої країни та за умови рівності інвестиційних ризиків, міжнародні інвестори, приймаючи рішення щодо інвестицій в цінні папери або фондові ринки цих двох країн, надаватимуть перевагу активам, номінованим в доларах США, та таким чином зумовляватимуть ревальвацію долара США відносно другої валюти. Для математично-статистичного аналізу впливу паритету відсоткових ставок на обмінний курс ми оберемо крос-курс за валютами двох країн, інвестиційні

Науково-практичне видання

ТДВ «ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ»
НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»
ПОЛОЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА БІЛОРУСЬ)

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Збірник матеріалів
II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(5 жовтня 2018 р., м. Київ)

Матеріали публікуються в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка: *П.О. Таран*

Відповідальний за випуск: *С.М. Остапчук*

Видання та друк:

ТОВ «ВПО»

03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4171 від 10.10.2011 р.

Підп. до друку 04.10.2018. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 22,8. Тираж 150 пр. Зам. 1-10.
